

**ZAJEDNICA
UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA LIJEČENIH OD
POSTTRAUMATSKOG STRESNOG POREMEĆAJA RH
UNION OF ASSOCIATIONS OF CROATIAN DEFENDERS
TREATED FROM PTSD REPUBLIC OF CROATIA**

Poštovani gospodine Ministre,

Slijedom otvorenog pisma koji smo Vam uputili 03. listopada 2014. godine, a na koji nismo zaprimili nikakav odgovor kao ni drugu službenu reakciju nadležnih državnih institucija, želimo Vas detaljnije upoznati s našim stavom vezanim uz traženje smjene Vašeg pomoćnika gospodina Bojana Glavaševića zbog njegovog istupa na okruglom stolu Europskog doma Vukovar i Documente - Centra za suočavanje s prošlošću u Vukovaru od 26. rujna 2014. godine.

U Vašoj kratkoj izjavi u središnjem Dnevniku Hrvatske radiotelevizije negirate da je gospodin Glavašević iznio tvrdnje za koje ga se proziva te da je on samo govorio o civilnim žrtvama koje nemaju nacionalnost. Zar zaista mislite da bi se udruge iz Domovinskog rata na ovaj način podigle u zaštitu prava branitelja i stradalnika Domovinskog rata, da je to zaista izjava gospodina Glavaševića? Od cjelokupne situacije pokušavate prikazati da su udruge manipulirane opozicijskim političkim stavovima, a ne želite priznati da su se u konkretnoj situaciji i članovi stranke na vlasti zgražale na istu izjavu. Iskreno, Vaša spomenuta izjava, kao i nastup u posljednjoj emisiji Veterani mira, u kojoj naglašavate da hrvatski branitelji, odnosno udruge iz Domovinskog rata uvijek imaju osjećaj da ih „netko napada, progoni“ zaista su uvredljive i ne pogađaju pravo stanje stvari.

Ističemo da ova intervencija vezana uz istup gospodina Glavaševića nije instruirana od nijedne političke stranke te da nije izraz psihotičnog ponašanja udruge iz Domovinskog rata, već vrlo ozbiljno nastojanje da se zaštite vrijednosti Domovinskog rata.

Kako je očito da niste poslušali sramotnu izjavu Vašeg pomoćnika, prenosimo njezine dijelove, kako bi Vam jasnije obrazložili svoje stavove:

„Kako to da hrvatski branitelji, civilne žrtve rata sa hrvatske strane (*rukama pokazuje navodne znakove*) boluju od čitavog niza malignih oboljenja, boluju od PTSP-a, a to je populacija koja je dobila rat, koja je pobijedila u ratu i koja putem Zakona o pravima branitelja ostvaruje mnoga prava, uključujući i mirovine naravno govorimo o dijelu branitelja koji su hrvatski ratni vojni invalidi. Kako to da populacija koja po svemu, ujedno ostvaruje preko Zakona o pravima branitelja mnoga prava vezana za rad, da ta populacija boluje od PTSP-a. S druge strane, imamo korpus populacije koja je bila na strani Krajine, koja je izgubila rat, nema prava i nemaju PTSP. Barem kol'ko mi znamo. Čovjek bi očekivao da, možda smo u krivu, dakle možda te ljude nemamo negdje, nisu nam, nismo vidjeli tu populaciju, ali postojali bi onda i neki drugi indikatori, dakle koji ukazuju na postojanje PTSP-a u toj populaciji. U svakom slučaju, pitanje još uvijek nema odgovor, ali ono je vrlo važno i treba na njega odgovoriti, zar ne?“

Vezano uz navedenu izjavu, evidentno je sljedeće:

Izjava nije usmjerena na civilne žrtve rata, jer prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja istima nije priznato pravo na invalidnost, smanjenu radnu sposobnost ili drugo temeljem oboljenja od PTSP-a ili malignih bolesti.

Gospodin Glavašević se čudi što hrvatski branitelji koji su dobili rat (ponovo se ne govori o civilnim žrtvama) imaju PTSP i maligna oboljenja iako su u ratu pobijedili te iako ostvaruju mnoga prava. Problem sa ovim dijelom izjave je višestruk. S jedne strane pomoćnik ministra branitelja zgraža se nad činjenicom da vojska koja je pobijedila u ratu može imati zdravstvenih/psiholoških problema, što je u potpunosti u suprotnosti sa znanstvenim istraživanjima iz područja psihijatrije i psihologije rata te politikom i nastojanjima Ministarstva koje predstavlja. Prvih godina rata neki istaknuti hrvatski psihijatri i psiholozi javno su zagovarali tezu da je u populaciji hrvatskih branitelja nemoguće očekivati izraženiju zastupljenost PTSP-a, jer su domoljubni motivi hrvatskih branitelja toliko jaki da ih jednostavno štite od psihičkih

stradavanja na ratištu. Ma koliko pogrešno, u domaćoj javnosti ovo je stajalište imalo značajan odjek, što je rezultiralo nizom diskriminirajućih postupaka prema hrvatskim braniteljima s takvim tegobama. Tada je postojao i stav da Hrvati nisu genetski predisponirani za obolijevanje od PTSP-a jer su 'ratnički narod'. Na sreću, iste tvrdnje pobijene su znanstvenim istraživanjima i iskustvima zemalja poput Amerike, te su hrvatski branitelji, barem dio njih uspio ostvariti pravo invalidnosti temeljem navedene dijagnoze. S druge strane gospodin Glavašević ovim dijelom izjave insinuirao da su branitelji koji su uspjeli ostvariti pravo, ustvari izmislili vlastito oboljenje PTSP-om, uključujući i maligna oboljenja kako bi ostvarili materijalna prava.

Ovaj dio izjave također, insinuirao još jednu nevjerojatnu tezu – da agresorska vojska ne pati od PTSP-a ili drugih oboljenja. Prvo, to ne bi trebalo biti pitanje s kojim se bave hrvatske institucije, prvenstveno ne Ministarstvo branitelja, već Republika Srbija. Drugo, navedeno nije točno, jer samo letimičnim pregledom istraživanja na temu PTSP-a u agresorskoj vojsci, nalaze se statistički podaci. Npr, „Istraživanje o zdravstvenom stanju i zdravstvenim potrebama učesnika ratova devedesetih godina prošlog veka“, Ministarstvo rada i socijalne politike, Medicinski fakultet u Beogradu i Vojnomedicinska akademija, koje donosi podatke da 8,8% vojnika ima PTSP, a 54% njih najmanje još jedan psihijatrijski poremećaj. Nevjerojatno je da se uopće razmatra dodjeljivanje materijalnih prava agresorskoj vojsci, pod krinkom civilnih žrtava rata. Nakon II. svjetskog rata pa sve do danas nikome nije palo na pamet davati materijalne naknade nacistima, čuvarima u koncentracijskim logorima, zločincima. Neupitno je da neki od njih boluju od psihičkih ili zdravstvenih tegoba, ali treba li država nagraditi agresora?

Gospodin Glavašević izjavom izjednačava agresora i žrtvu – nepojmljivo je da takve riječi dolaze iz usta dužnosnika Vlade Republike Hrvatske, iz Ministarstva branitelja. Takve riječi do sada se moglo čuti samo iz usta agresora. Domovinski rat, kao i hrvatski branitelji temelj su ustavnog poretka RH, te se nalaze u Ustavu RH kao temeljnom pravnom aktu. Izjednačavanje nije izmišljeno od strane udruga, već je jasno istaknuto u izjavi. Ako se s jedne strane govori o braniteljima koji imaju PTSP i maligna oboljenja, te su temeljem toga ostvarili prava, a s druge strane o „korpusu populacije koji je bio na strani Krajine“ koji su eto nezaštićeni i nemaju ista prava, onda je tu riječ o izjednačavanju.

Vezano uz „korpus populacije koji je bio na strani Krajine“ ponovo se ne govori o civilnim žrtvama, jer ako civilna žrtva nema nacionalnost, onda čemu ovo isticati. Jasno je da se ustvari govori o agresorskoj vojsci. Okrugli stol je bio na temu svih civilnih žrtava rata, a na isti nisu bili pozvani, ili nisu željeli sudjelovati zbog potpuno krivog pristupa problemu, predstavnici udruga najvećeg broja civilnih žrtava u Republici Hrvatskoj.

Na koji način će se utvrditi civilne osobe (imenom i prezimenom) koje su bile u „korpusu na strani Krajine“, ako Republika Hrvatska nema popis osoba koji su ju napali? Nisu li prvenstveno civilne žrtve rata sve osobe koje su morale pobjeći iz svojih razrušenih gradova i sela, silovane žene, mučeni ljudi? S druge strane, popis ljudi koji su branili Republiku Hrvatsku dostupan je apsolutno svima na internetu. Na koji način će se osigurati da osobe iz agresorske vojske ne potražuju prava kao civilne žrtve rata u Republici Hrvatskoj?

Nije manje bitna financijska strana navedenog problema. Od 2005. godine hrvatskim braniteljima oboljelim od PTSP-a ne priznaje se invalidnost temeljem tog oboljenja, iako je znanstveno dokazano da se PTSP može javiti desetcima godina iza traumatskog iskustva. Sustav je pobijedio u borbi protiv hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a i time ostvario značajne financijske uštede, jer ne mora isplaćivati materijalne naknade (invalidnine, mirovine) velikom broju stradalih u ratu. Uz dobro znano smanjenje mirovina HRVI u dva navrata, sada se temeljem uštede na hrvatskim braniteljima žele omogućiti materijalne naknade agresoru.

Za kraj, gospodin Glavašević je izjavama na okruglom stolu u Vukovaru pokazao da uopće ne poznaje rad Ministarstva kojeg predstavlja, što je samo po sebi dovoljno za njegovu smjenu, a ako tome pridodate stav gospodina koji je bio put narcisoidnosti i bahatosti, ispred šačice šokiranih ljudi, razlog za smjenu još je veći. Uz to, ističemo da vjerujemo kako njegov stav nije slučajna i da je on instruiran da iznese navedene sramotne teze, ali vrlo je malo vjerojatno da će udruge iz Domovinskog rata dopustiti da se najavljeni Zakon donese, bez da upoznaju i upozore na skrivenu namjeru istog Zakona. Ukoliko su tvrdnje Vašeg pomoćnika zaista stavovi Ministarstva branitelja, postavlja se pitanje o kome to skrbi Ministarstvo? Kako je moguće da rukama pokazuje navodnike kada govori 'hrvatska strana', a govori o

'korpusu populacije koja je bila na strani Krajine' i pri tome ne želi jasno izreći da je to korpus koji je bio agresor u nametnutom ratu Republici Hrvatskoj?

Poštovani gospodine ministre, još jednom Vas pozivamo da se ogradite od stavova Vašeg pomoćnika i istog smijenite, jer je evidentna njegova nesposobnost, nedostaje mu osnovni senzibilitet da bi vršio dužnost u ministarstvu koje skrbi o braniteljima, a i baratanje osnovnim podacima o populaciji čija prava bi trebao zastupati. Tražimo od Vas službeni odgovor, kako bi napokon znali službeni stav Ministarstva i Vlade Republike Hrvatske te kako bi znali pripremati daljnje korake vezano uz navedenu problematiku.

Predsjednik

ZUHBL PTSP RH

Tihomir Treščec